



Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center



SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2

Četrtek, 5. junij 2014 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 4 strani (25–28).



M 1 4 1 5 6 1 1 2 0 2



3/28

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

**DEL A****1. naloga: Prepoznavanje umetniških del, barok***Slika 1 (slika 1 v barvni prilogi)*(Vir: <http://www.korak.ws/>. Pridobljeno: 26. 10. 2012.)*Slika 2*

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana 1993)

*Slika 3 (slika 2 v barvni prilogi)*

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot 2004)

*Slika 4*

(Vir: A. Lavrič, Ljubljanska stolnica, Družina, Ljubljana 2007)



M 1 4 1 5 6 1 1 2 0 5

- 1.1. Na sliki 1 (slika 1 v barvni prilogi) sta predstavljena dva pomembna ljubljanska baročna spomenika. Izberite en spomenik, ga pojmenujte ter napišite približen čas nastanka in avtorja dela.

(3 točke)

- 1.2. Primerjajte kip na sliki 1 (slika 1 v barvni prilogi) s podobnim, ki stoji v Rimu (slika 2). Naštejte dve podobnosti in dve razlike.

Podobnosti:

(2)

Razliki:

(2)
(4 točke)

- 1.3. Oglejte si sliko 3 (slika 2 v barvni prilogi) in pojmenujte tip poslikave. Naštejte dve oblikovni značilnosti takega tipa poslikave in navedite primer take poslikave v Sloveniji.

(4 točke)

- 1.4. Kipa na sliki 4 sta del opreme ljubljanske baročne stavbe. Napišite, koga kipi predstavljajo, in navedite tri primere kiparskih nalog baročne notranje opreme.

(4 točke)



2. naloga: Romantika v slikarstvu



Slika 1 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.wga.hu/index1.html>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)



Slika 2 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.wga.hu/index1.html>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)



Slika 3 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.wga.hu/index1.html>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)



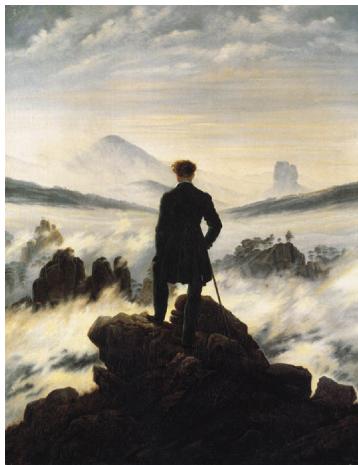
Slika 4 (slika 6 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.ng-slo.si/>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)



Slika 5 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.the-athenaeum.org/>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)



Slika 6 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.wga.hu/index1.html>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)



M 1 4 1 5 6 1 1 2 0 7

- 2.1. Za slike 1, 2 in 3 (slike 3, 4 in 5 v barvni prilogi) navedite, kje so umetniki črpali navdih za tematsko različne motive.

Slika 1 (slika 3 v barvni prilogi): _____

Slika 2 (slika 4 v barvni prilogi): _____

Slika 3 (slika 5 v barvni prilogi): _____

(3 točke)

- 2.2. S tremi navedbami pojasnite vsebino slike 1 ali slike 2 (slika 3 ali 4 v barvni prilogi).

(3 točke)

- 2.3. Predstavite dve oblikovni značilnosti, po katerih prepozname romantično krajino. Pomagajte si s slikama 4 in 6 (slike 6 in 8 v barvni prilogi).

(2 točki)

- 2.4. Na Slovenskem se v tej dobi pojavi značilna meščanska kultura. Poimenujte jo.

(1 točka)

- 2.5. S tremi navedbami predstavite družbeni položaj upodobljencev, kot ga lahko razberete iz slike 5 (slika 7 v barvni prilogi).

(3 točke)

- 2.6. Ob sliki 6 (slika 8 v barvni prilogi) s tremi navedbami pojasnite t. i. romantično razpoloženje in ga povežite z vsebino slike.

(3 točke)



3. naloga: Postimpresionizem



Slika 1 (slika 9 v barvni prilogi)

(Vir: <http://en.wikipedia.org/wiki/>. Pridobljeno: 12. 6. 2013.)



Slika 2 (slika 10 v barvni prilogi)

(Vir: M. Levey, Zgoščena zgodovina slikarstva od Giotta do Cézanna, DZS, Ljubljana 1969)

- 3.1. Opišite dve oblikovni značilnosti za deli na slikah 1 in 2 (sliki 9 in 10 v barvni prilogi). Pri sliki 2 izpostavite oblikovne novosti v predstavitvi tega tradicionalnega motiva.

Slika 1 (slika 9 v barvni prilogi): _____

(2)



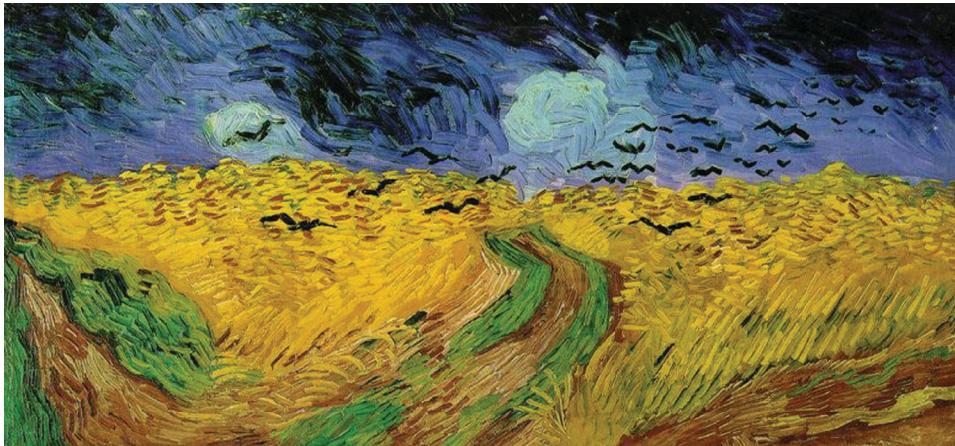
Slika 2 (slika 10 v barvni prilogi): _____

(2)
(4 točke)



Slika 3 (slika 11 v barvni prilogi)

(Vir: B. Jaki, Narodna galerija, Vodnik po stalni zbirki, Narodna galerija, Ljubljana 1988)



Slika 4 (slika 12 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot 2004)

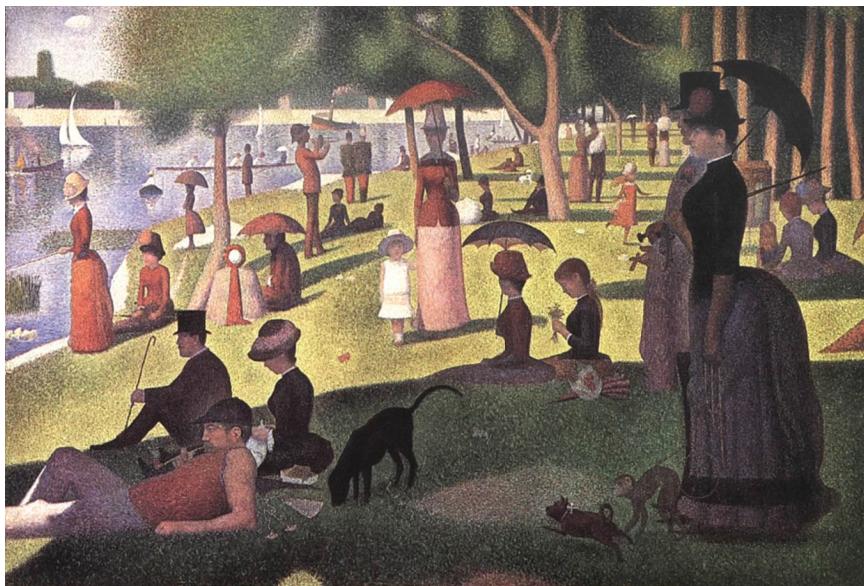
3.2. Primerjajte slike 3 in 4 (sliki 11 in 12 v barvni prilogi). Zapišite dve vsebinski značilnosti, ki sta slikama skupni.

(2)



Navedite dve oblikovni značilnosti po katerih se delo na sliki 4 (slika 12 v barvni prilogi) razlikuje od dela na sliki 3 (slika 11 v barvni prilogi).

V sivo polje ne pišite.



(2)
(4 točke)

Slika 5 (slika 13 v barvni prilogi)

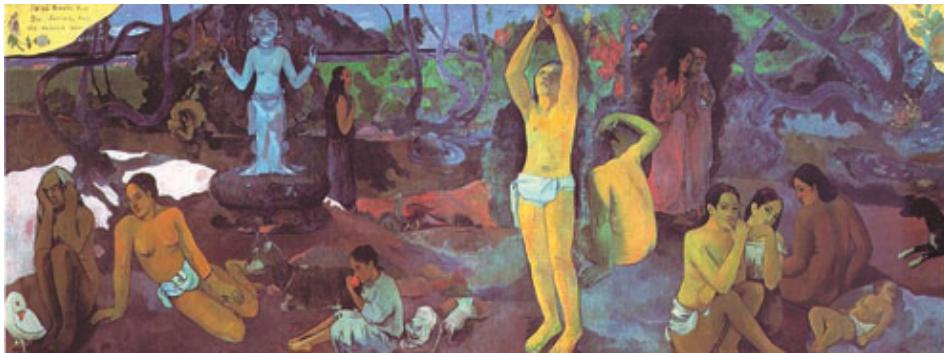
(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot 2004)

3.3. Pozorno si oglejte delo na sliki 5 (slika 13 v barvni prilogi) in opišite dve vsebinski ali oblikovni značilnosti v zasnovi motiva.

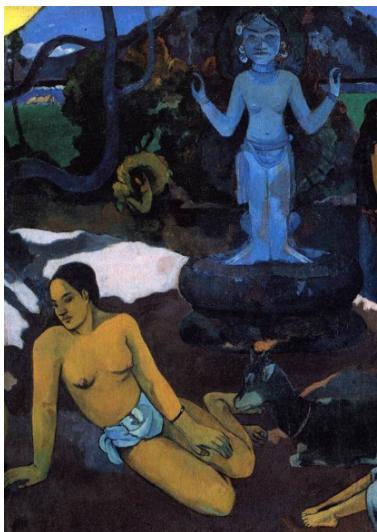
(2 točki)

3.4. Slikar dela na sliki 5 (slika 13 v barvni prilogi) uporabi poseben način slikanja, ki nastane na podlagi novih znanstvenih spoznanj v drugi polovici 19. stoletja. Zapišite, na osnovi katerih spoznanj slikar razvije svoj način slikanja in kako imenujemo takšno tehniko.

(2 točki)

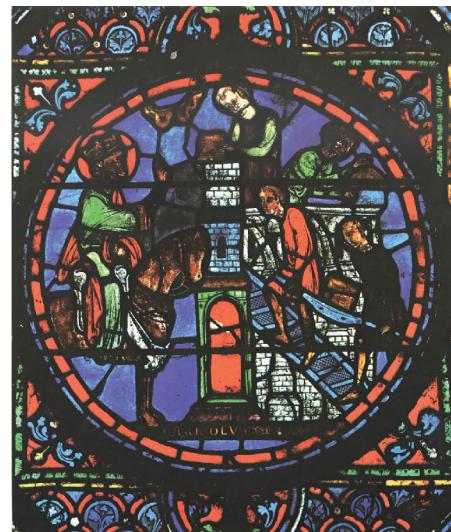


Slika 6



Slika 6 a

(Vir slik 6 in 6 a: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot 2004)



Slika 7 (slika 14 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)

- 3.5. Osebni slog slikarja slike 6 se je izoblikoval predvsem pod vplivom srednjeveške umetnosti in posebne umetnosti, ki je razvidna in upodobljena na motivu te slike. Zapišite, katera umetnost je močno zaznamovala slikarjevo delo v njegovem pozнем obdobju. Pomagajte si s sliko 6 a.

(1)

S pomočjo slike 7 (slika 14 v barvni prilogi) zapišite eno oblikovno značilnost, ki jo je povzel po srednjeveški umetnosti.

(1)
(2 točki)

- 3.6. Poimenujte dva od slikarjev, avtorjev slik 1 do 6 (slike 1 do 5 so slike 9 do 13 v barvni prilogi), ki sta predstavnika postimpresionistov.

(1 točka)

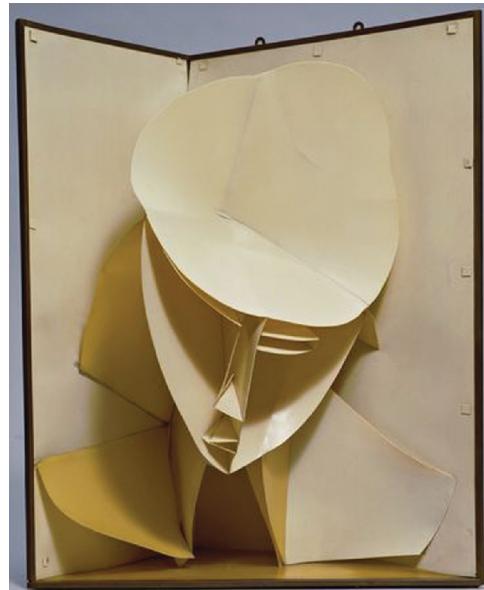


4. naloga: Zgodovinske avantgarde



Slika 1 (slika 15 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot 2004)



Slika 2

(Vir: Več avtorjev, Umetnost: Svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana 2000)



Slika 3

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)



Slika 4 (slika 16 v barvni prilogi)

(Vir: J. Debicki idr., Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana 1998)



M 1 4 1 5 6 1 1 2 1 3

13/28

V sivo polje ne pišite.



Slika 5 (slika 17 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)



Slika 6 (slika 18 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot 2004)



- 4.1. Slikarska dela na slikah od 1 do 6 (slike 1, 4, 5 in 6 so slike 15, 16, 17 in 18 v barvni prilogi) so ustvarili umetniki avantgardnih gibanj. Časovno opredelite avantgardna gibanja in tri poimenujte.

(4 točke)

- 4.2. Smer, ki ji pripada delo na sliki 1 (slika 15 v barvni prilogi), velja za najradikalnejšo med avantgardnimi smermi. Z dvema navedbama pojasnite značilnosti te smeri in imenujte enega umetnika.

(3 točke)

- 4.3. Avtorja slik 2 in 3 povezujeta umetnost in življenje. Ob navedenih slikah poimenujte neposredno spoznavni motiv, navedite ime upodobljenca na sliki 3 in slikarsko tehniko.

(3 točke)

- 4.4. Deli na slikah 4 in 5 (slike 16 in 17 v barvni prilogi) pripadata isti avantgardni smeri. Napišite, katera dejavnika vključita umetnika v svoje umetniško snovanje.

(2 točki)

- 4.5. Smer likovnega izražanja, ki ji pripada delo na sliki 6 (slika 18 v barvni prilogi), je nastala sočasno z različnimi avantgardnimi umetniškimi smermi. Take slike zaznamuje likovna vsebina. Razložite ta pojem, poimenujte to smer in avtorja dela na sliki 6.

(3 točke)



M 1 4 1 5 6 1 1 2 1 5

5. naloga: Moderna arhitektura na Slovenskem



Slika 1

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)



Slika 2

(Vir: A. Hrausky idr., Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 107 izbranih zgradb, Darila Rokus, Ljubljana 2007)



Slika 3

(Vir: www.sfpkr.si. Pridobljeno: 2. 7. 2013.)

- 5.1. Konec 19. in v začetku 20. stoletja se je arhitektura temeljito spremenila. Uveljavili so se novi slogi in novi materiali.

Navedite tri temeljne značilnosti novih arhitekturnih smeri v prvi polovici 20. stoletja.

(3)



Navedite dva izmed novih materialov, ki so jih v gradnji začeli uporabljati na začetku 20. stoletja.

(2)

Zakaj so se v omenjenem obdobju ljudje selili s podeželja v mesto?

(1)
(6 točk)

- 5.2. Na začetku 20. stoletja je dobila novo podobo tudi Ljubljana.

Navedite, kateri dogodek je pripomogel k obnovi in novemu urbanističnemu načrtovanju v slovenski prestolnici.

(1)

Poimenujte dva slovenska arhitekta, ki sta v začetku 20. stoletja delovala v Ljubljani. Njuni imeni pripišite značilnostim njunih gradenj.

Secesija: _____
(1)

Iskanje nacionalnega sloga: _____
(1)

Zapišite ime arhitekta stavbe na sliki 1.

(1)
(4 točke)

- 5.3. Ob sliki 3 navedite ime arhitekta, ki je temeljito spremenil podobo Ljubljane. Naštejte še dve mestni, kjer je deloval.

(3 točke)

- 5.4. Ob sliki 2 zapišite, kdo je bil vodilni slovenski modernistični arhitekt po 2. svetovni vojni, in navedite, kako se imenuje trg na sliki.

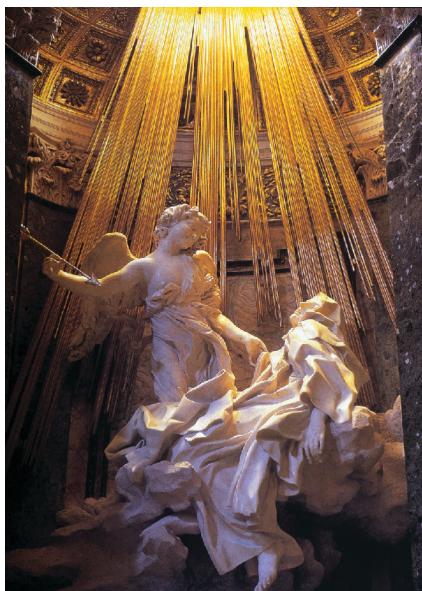
(2 točki)

**DEL B****6. naloga**

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 19 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 19 v barvni prilogi) z delom na sliki 2 (slika 20 v barvni prilogi) ter ugotovite vsebinske in oblikovne različnosti in podobnosti. (4 točke)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).



Slika 1 (slika 19 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997⁵)



Slika 2 (slika 20 v barvni prilogi)

(Vir: Več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana (slovenska izdaja) 2012)



7. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 21 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
- (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
- (4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
- (4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 21 v barvni prilogi) s tistim na sliki 2 (slika 22 v barvni prilogi) glede na obliko in vplive na nastanek dela.
- (4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
- (4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).



Slika 1 (slika 21 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.ng-slo.si/>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)



Slika 2 (slika 22 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot 2004)



M 1 4 1 5 6 1 1 2 1 9

8. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 23 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 23 v barvni prilogi) s tistim na sliki 2 (slika 20 v barvni prilogi) ter ju primerjajte glede na obliko.
(4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).



Slika 1 (slika 23 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.wga.hu/index1.html>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.)



Slika 2 (slika 20 v barvni prilogi)

(Vir: Več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana (slovenska izdaja) 2012)



Številka izbrane naloge: _____

V sivo polje ne pišite.



M 1 4 1 5 6 1 1 2 2 1

21/28



V sivo polje ne pišite.

Prazna stran



23/28

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran



V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

**Barvna priloga (k Izpitni poli 2)**

Slika 1



Slika 2



Slika 3



Slika 4



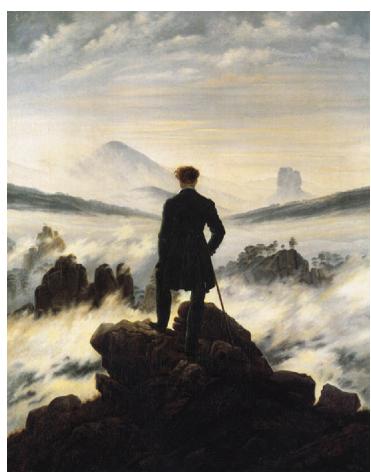
Slika 5



Slika 6



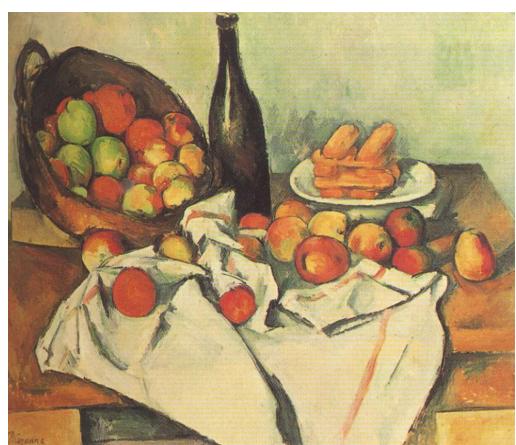
Slika 7



Slika 8



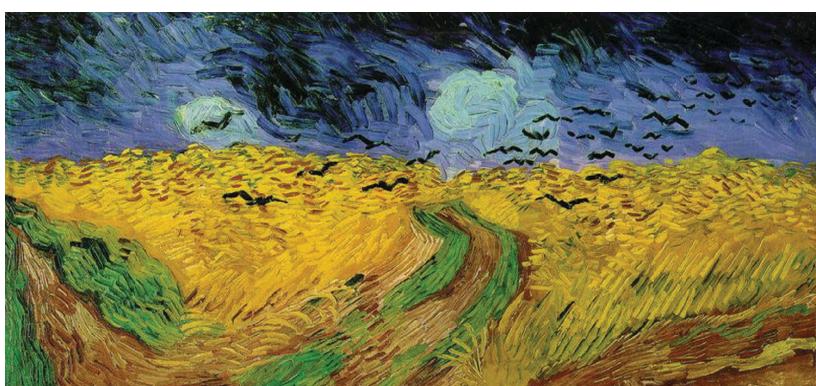
Slika 9



Slika 10



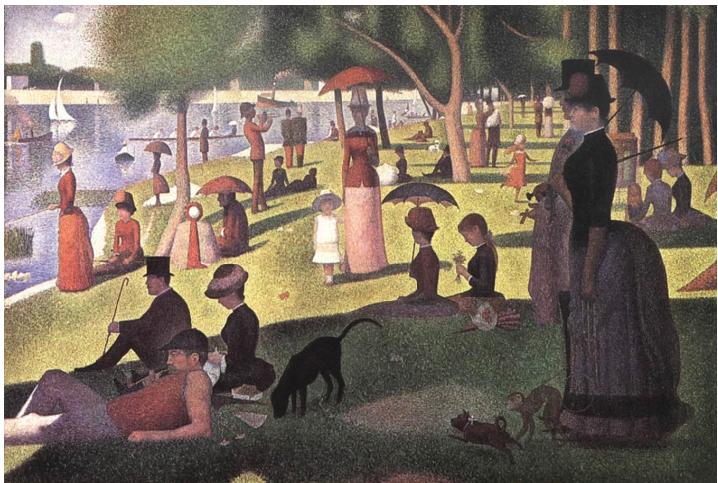
Slika 11



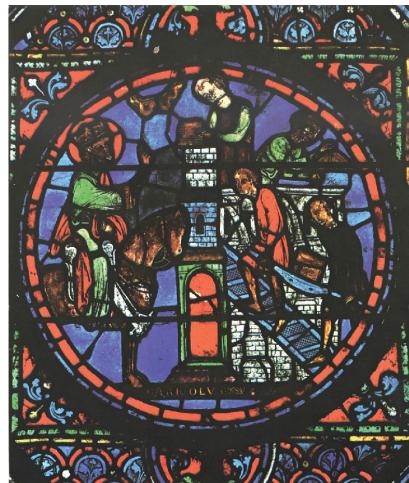
Slika 12



M 1 4 1 5 6 1 1 2 2 7



Slika 13



Slika 14



Slika 15



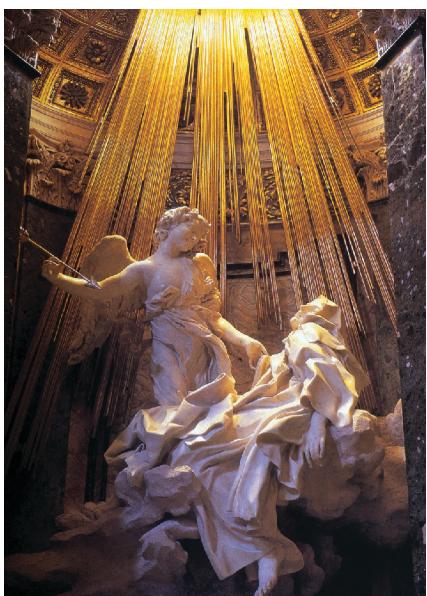
Slika 17



Slika 16



Slika 18



Slika 19



Slika 20



Slika 21



Slika 22



Slika 23